

کتاب معلم معارف کاربردی

۲

اساس ششگانه

نویسنده:

حجت الاسلام والمسلمین

حاج شیخ محمد حسن

وکیلی

سرشناسه: وکیلی، محمدحسن، ۱۳۵۹ - عنوان و نام پدیدآور: انسان‌شناسی / نویسنده: محمدحسن وکیلی، مشخصات نشر: مشهد: آستان قدس رضوی، موسسه خدمات مشاوره‌ای جوانان و پژوهش‌های اجتماعی، ۱۳۹۹. مشخصات ظاهری: ۲۷۶ ص. فروست: کتاب معلم معارف کاربردی: ۲. وضعیت فهرست نویسی: فیا. بادداشت: کتابنامه: ص. ۲۷۶. موضوع: انسان‌شناسی. موضوع: Anthropology. شناسه افزوده: آستان قدس رضوی، موسسه خدمات مشاوره‌ای جوانان و پژوهش‌های اجتماعی. شناسه افزوده: Astan Quds Razawy. Institute for Youth Counseling Services and Social Research. رده بندی: رده بندی کنگره: GN۲۵. رده بندی دیویی: ۳۰۳. شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۷۳۲۲۹

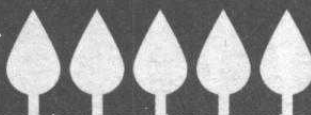

کتاب معلم معارف کاربردی جلد دوم: انسان‌شناسی

نویس: ده: حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمد حسن وکیلی
انتشارات موسسه خدمات مشاوره‌ای و پژوهش‌های اجتماعی
آستان قدس رضوی

ویراستار: ده: محمد احسان مقدم / طراحی جلد و صفحه‌آرایی: حامد امامی
نویس: چاپ: اول / ۱۳۹۹ / شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
مسابق (جلد دوم): ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۸۱-۰۴
کتاب: چاپ: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۸۱-۰۴-۴

سایت: bartarin-arezoو javaran.org
کانال ارتباطی با کارگروه مجازی: گروه‌های اجتماعی
تلگرام، سروش، بله، آپ، ایتا: @javaranraza
و یا ارسال پیامک به: ۰۳۵۵۰۰۰۰۰۰

مؤسسه جوانان آستان قدس رضوی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

مشهد مقدس
بین کوهسنگی ۱۷ و ۱۹
تلفن: ۰۵۱-۳۸۲۶۰۰۸۵

مدیرخانه نفیست فارگرمعرفت‌الارایی
در گام دوم انقلاب

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۲۳	مقدمه
۲۶	غیب و شهادت
۲۷	امکان گسترش دامنه شناختی
۲۸	راه‌های کشف غیب
۲۹	انواع غیب
۲۹	ترسیم و امکان عالم غیب
۳۱	دوربین واقعیت مجازی
۳۳	چند نکته
۳۳	نتیجه اول:
۳۴	نتیجه دوم:
۳۵	نتیجه سوم:
۳۹	ادله اثبات تجرد نفس
۳۹	مقدمه
۴۱	دلیل اول (طبقه‌بندی ادراکات انسان)
۴۱	تعریف مادی و مجرد

۴۲.....	توضیح دلیل اول
۴۲.....	لایه اول: عالم دنیا
۴۸.....	لایه دوم: عالم خواب
۵۷.....	لایه سوم: عالم مجردات
۶۲.....	جمع بندی دلیل اول
۶۴.....	نکات دلیل اول
۷۵.....	دلیل دوم و سوم بر مجرد نفس
۷۵.....	مقدمه
۷۶.....	خصوصیات عالم اجسام
۸۳.....	خصوصیات نفس انسانی
۹۶.....	تأثیر هوش مصنوعی
۹۸.....	بیان دیگر رابطه علم و حضور
۱۰۰.....	خلاصه سوره ۱۷، دوم و سوم
۱۰۱.....	چند نکته تکمیلی
۱۰۱.....	نکته اول: بررسی اشکالات بر مجرد قوه حافظه
۱۰۶.....	نکته دوم: کیفیت ارتقاء روح بآدم
۱۱۵.....	نکته سوم: تأملی در تقسیم عوالم
۱۲۲.....	نکته چهارم: متاخر بودن فعالیت های مغز از ادراک
۱۲۳.....	دلیل چهارم بر مجرد نفس
۱۲۳.....	اشکال اول
۱۲۴.....	اشکال دوم
۱۲۷.....	دلیل پنجم
۱۲۷.....	نکته اول
۱۲۷.....	نکته دوم
۱۲۹.....	دلیل ششم
۱۳۰.....	تتمه
۱۳۰.....	تجرد نفس انسان در آیات و روایات

کیفیت رابطه نفس و بدن	۱۳۷
تأثیر بدن بر نفس (تأثیر تن بر من)	۱۳۷
تأثیر نفس بر بدن (تأثیر من بر تن)	۱۴۱
۱. ایجاد فعل با اراده	۱۴۱
۲. تأثیر در بدن با تصور	۱۴۱
تن؛ مرکب من	۱۴۷
چند بحث تکمیلی	۱۵۵
۱. انسان قبل از دنیا	۱۵۵
۲. نام ذر	۱۵۸
نسب عوالم قبل از دنیا با دنیا	۱۶۰
اقوال علما درباره عالم	۱۶۰
دیدگاه متأخرین	۱۶۳
۲. داستان حضرت آدم علیه السلام	۱۶۵
آغاز نزول انسان ها	۱۶۵
فلسفه نزول انسان	۱۶۶
خلیفة الله و سؤال ملائکه	۱۶۷
داستان سجده ملائکه	۱۶۹
راه پایین کشاندن انسان	۱۷۰
وسوسه شیطان و خوردن از درخت بهشتی زمینی	۱۷۳
ورود به عالم دنیا	۱۷۵
پیام های داستان حضرت آدم علیه السلام	۱۷۷
۳. روح بخاری و روح واسطه	۱۷۹
واسطه ارتباط نفس و بدن	۱۷۹
نسبت بین بدن مثالی و روح واسطه	۱۸۳
رابطه روح شبیحی و بدن مثالی با نفس	۱۸۵
نتیجه	۱۸۶

۱۸۷	کمال نفس
۱۸۷	مقدمه
۱۸۷	سعادت طلبی انسان
۱۹۲	گام اول: دفع آلام
۱۹۷	گام دوم: تحصیل لذات
۱۹۸	جمع‌بندی بحث لذت
۲۰۰	نسبت لذت‌های دنیا و آخرت
۲۰۲	معنای زندگی
۲۰۴	من؛ اسیر تن
۲۰۷	رفت نفس و معرفت رب
۲۰۷	مقدمه
۲۰۸	اقسام معرفت نفس
۲۰۹	نتیجه اول
۲۱۱	نتیجه دوم
۲۲۰	نتیجه سوم
۲۲۷	برداشت‌های غلط از وحدت وجود
۲۲۹	نتیجه چهارم
۲۳۲	نتیجه پنجم
۲۳۵	نتیجه ششم
۲۳۶	نمونه اول
۲۳۸	نمونه دوم: جرقه ذهنی
۲۴۴	جمع‌بندی
۲۴۶	نتیجه هفتم
۲۴۷	مراتب عالم هستی
۲۴۷	مقدمه

۹	۲۴۸.....	مطلب اول: خداوند در بالای عالم
۲۵۰.....	۲۵۰.....	مطلب دوم: خلقت فروفرستادن است
۲۵۱.....	۲۵۱.....	مطلب سوم: مخلوقات مراتبی دارند
۲۵۲.....	۲۵۲.....	مطلب چهارم: تعدد عوالم پس از مرگ
۲۵۳.....	۲۵۳.....	مطلب پنجم: موجودات متغیر و ثابت
۲۵۴.....	۲۵۴.....	مطلب ششم: جسم مادی و جسم مثالی
۲۵۴.....	۲۵۴.....	مطلب هفتم: عوالم مجرد و جسمانی
۲۵۵.....	۲۵۵.....	معیندی
۲۵۶.....	۲۵۶.....	توضیح بیشتر
۲۶۳.....	۲۶۳.....	نقش نظام های
۲۶۳.....	۲۶۳.....	مخروط یا هم ایستاده
۲۶۷.....	۲۶۷.....	مخروط و گون
۲۶۷.....	۲۶۷.....	اشکال این دو نیم
۲۶۷.....	۲۶۷.....	گره های تودرتو
۲۶۸.....	۲۶۸.....	بازگشتی به قوس صعود و نها
۲۶۹.....	۲۶۹.....	انسان و دامنه ارتباطات
۲۷۱.....	۲۷۱.....	خاتمه
۲۷۳.....	۲۷۳.....	فهرست منابع

دورهٔ اخیر، اوج هجوم فکری و فرهنگی باطل علیه حق و تقابل ایمان و کفر است. شبهات، مغالطات و آموزه‌های غیرالهی، در حوزهٔ عقاید فرهنگی، اخلاق و سبک زندگی از هر سو بر ذهن و فکر جوانان و نوجوانان مسلمان فرو می‌ریزد. شرایط موجود و لزوم مقاومت در جبههٔ حق و نبرد فکری و فرهنگی با باطل، ضرورت عرضهٔ نظام فکری صحیح الهی و انسان‌مندی آموزشی آن را دوچندان کرده است. از این رو نیاز به تولید محتوای قالب‌های جدید برای انتقال این معارف بیشتر و بیشتر احساس می‌شود.

براین اساس مؤسسهٔ جوانان آستان قدس رضوی که رسالت خود را خدمت‌گزاری در عرصهٔ تربیت نسل نوجوان و جوان تعریف کرده است، تولید محتوای آموزشی-معارفی برای نوجوانان و جوانان را در دستور کار خود قرار داده و برگزاری دوره‌های آموزشی معارف را در قالب‌های گوناگون آغاز کرد. در این راستا، سلسله کتاب‌هایی با عنوان «برترین آرزو» تولید شد. این سلسله کتاب‌ها، دورهٔ هفت جلدی معارف با رویکرد کاربردی است که به تبیین یک دوره اصول عقاید به زبان ساده و پاسخ به شبهات روز می‌پردازد و دیگر کتاب‌ها، هر کدام به تکمیل و توضیح بخشی از آن مربوط است. مجموعهٔ حاضر نیز با عنوان «کتاب معلم معارف کاربردی» گامی در

راستای آموزش بهتر دوره معارف کاربردی است.

پیش از ورود به محتوای اصلی کتاب لازم است نکاتی درباره این دوره، دوره کتاب معلم و روش تدریس آن بیان شود:

۱. مجموعه کتاب های معارف کاربردی، بر اساس نظام فکری توحیدی اسلام و امتداد تربیتی و آموزشی آن شکل گرفته است. این مجموعه تلاش می کند تا فراگیران، تصویری صادق، جامع و دقیق از واقعیت ها به دست آورند و بتوانند با تقویت توان عقلانی و استدلالی، زمینه تمایلات و کنش های خود را تنظیم کنند. در دیگر این مباحث، ایمن سازی جوانان و نوجوانان مسلمان در برابر هجوم شبهات معاصر است. هر چند شبهات معاصر، ریشه در شریک پرشیز دارد؛ اما طرز پاسخ گویی به آن، شیوه بیان جدیدی را می طلبد و صرفاً مطالعه کتاب های اعتقادی حوزه و حتی کتب فلسفی چون *بلایه الحکمه* و *نهاية الحکمه* توان پاسخ گویی به این شبهات را فراهم نمی کند؛ پس به اقتضای ضرورت، کتاب های جدیدی تدوین و تولید شده است.

۲. در نگارش کتاب آموزشی دوره معارف کاربردی، تلاش شده است که شروط کتاب آموزشی رعایت شده؛ مطالب به صورت درس به درس با ترتیب منطقی و زبان ساده آموزش تدوین گردیده و برای فهم یک مطلب، به مطالب بعدی کتاب اترصحات کتاب دیگری نیاز نیست. سطح جلد های کتاب نیز متفاوت تنظیم شده است. جلد های اول آسان تر و به ترتیب جلد های بعدی سخت تر خواهد شد.

۳. در میان کتب اعتقادی موجود، کمتر کتابی وجود دارد که

۱. برخی از این نکات، پیش تر در مقدمه چاپ دوم جلد اول معارف کاربردی بیان شده است.

مخاطب اصلی آن نسل نوجوان و جوان باشد.

۴. بیشتر کتب آموزشی عقاید، تک سطحی بوده و از مطالب جنبی و مطالعات افزوده، بی بهره است. این کتب در بهترین حالت، منابعی را برای مطالعه بیشتر، معرفی می‌کنند که غالباً به علت در دسترس نبودن، به آن‌ها مراجعه نمی‌شود. به همین جهت این کتاب‌ها توانایی اقلان استعدادها را مختلف را چه در یک مقطع درسی و چه در مقاطع درسی گوناگون، ندارند.

در این مجموعه برای کارایی بیشتر، مطالب کتاب در چند سطح تنظیم شده است. متن اصلی کتاب، بخش ساده تر کتاب بوده و برتری آن مطالبی که در چهارچوب‌ها آمده، به دلیل پیچیدگی بیشتر، برای سطوح بالاتر تفهیم است. در پایان درس‌ها قسمتی با عنوان «برای مطالعه بیشتر» در نظر گرفته شده است که در آن به طرح مطالب و یا منابع مشکل‌تر تخصصی‌تری پرداخته می‌شود. به همین جهت این کتاب‌ها در سطوح مختلف قابل استفاده است. در مقدمه هر جلد، آن دروسی که سنگین‌تر بوده مشخص شده‌اند، تا فقط در سطوح علمی بالاتر تدریس شوند.

استادان مدرس این کتاب، باید بر حسب سطح فراگیران و زمان‌بندی درس، تصمیم بگیرند که چه بخش‌ها را از کتاب را در چه حدی تدریس کنند. استادان محترم در صورت کشش و ظرفیت کلاس می‌توانند بخش‌های مطالعه بیشتر و چهارچوب‌ها را نیز در کلاس آموزش دهند.

۵. متن کتب آموزشی، عموماً مختصر و مندمج است و بدون تدریس، قابل فهم نیست. حتی گاه پس از تدریس، ممکن است با گذشت زمان، کتاب غیر قابل فهم شود. این مجموعه در اصل به عنوان کتاب آموزشی و برای تدریس تنظیم شده است ولی به دو

جهت متن آن کاملاً مفصل و مشروح است:

۱. برای آنکه در صورت نیاز، قابلیت استفاده به عنوان یک متن خودخوان را نیز داشته باشد. کسانی که پیشینه مطالعاتی در زمینه مسائل اعتقادی دارند، به راحتی می‌توانند از این مجموعه به عنوان یک متن خودخوان استفاده کنند.

۲. برای آنکه دانش‌آموزان بعد از یادگیری این مجموعه، آن را به عنوان یک متن مرجع نگهداری کنند و اگر پس از گذشت زمان، مراجعه جدیدی به کتاب داشتند، بتوانند به راحتی با متن ارتباط برقرار کرده و چنانچه در موضوعات اعتقادی با سؤالی مواجه شدند از آن بهره ببرند.

۳. کتاب کتب عقاید، تحت تأثیر تاریخ گذشته دانش کلام، به طرح مباحث می‌پردازد که دغدغه و نیاز زندگی انسان عادی نیست و فقط در فضائات تخصصی کلام مفید واقع می‌شود ولی محتوای درس‌های این مجموعه کاملاً نیازمحور است. در این کتاب‌ها تلاش شده است مباحثی پرداخته شود که یک مسلمان باید برای حرکت به سوی خدا و بهره‌مند شدن از مزایای معنوی دین، در گام اول از آن مطلع باشد. به همین دلیل در رتبه معارف کاربردی، از مسائل بسیاری که ریشه در تاریخ علم کلام داشته، ولی اولویتی برای عموم ندارد؛ سخنی به میان نیامده است. مباحثی هایی چون «کلام باری»، «حسن و قبح عقلی»، «ارکان ایمان»، «مزاله بین المنزلتین» و ... در میان مباحث این کتب، جایی ندارد.

در عوض بسیاری از مفاهیم تأثیرگذار و مهم در سعادت انسان (همچون اثبات وجود عالم غیب، ولایت تکوینی، خصوصیات عالم معاد و...) که معمولاً در کتب کلام به آن‌ها توجهی نمی‌شود، در این مجموعه مورد بحث قرار گرفته‌اند.